KONTROLLIAKT

29. oktoober 2001. a nr 11-1/025

Presidendi Kantselei majandustegevuse audit perioodi 01.01.2000. a - 30.09.2001. a kohta

Koostaja:

Alo Lääne
Auditi juht
Finantsauditi osakond

Tallinn
2001

SISSEJUHATUS **4**

I RAAMATUPIDAMISARVESTUS **5**

RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KORRALDUS 5

II MAJANDUSTEHINGUTE ÕIGUSPÄRASUS **6**

RIIGIHANGETE SEADUS 6

LISA **7**

SISSEJUHATUS

Vastavalt Riigikontrolli tööplaanile viisime läbi finantsauditi Presidendi Kantselei majandustegevuse kohta perioodil 01.01.2000 – 30.09.2001. Lisaks kontrollisime Presidendi Kantselei majandustehinguid perioodil 01. – 08. oktoober 2001.

Põhieesmärgiks oli hinnata Presidendi Kantselei raamatupidamise vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ning muudele aastaaruannet mõjutavatele õigusaktidele. Sooritasime auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjali, millel põhinevad raamatupidamise aruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi. Samuti testisime sisekontrolli süsteemi ja kontrollisime väljavõtteliselt rahaliste tehingute seaduslikkust.

Käesoleva kontrolliaktiga informeerime Presidendi Kantselei juhtkonda auditi käigus ilmnenud asjaoludest ja tähelepanekutest. Akti eesmärk on aidata kaasa Presidendi Kantselei finantsjuhtimise ja kontrollisüsteemide parandamisele ning täiustamisele.

Aruande esimeses peatükis esitame tähelepanekud Presidendi Kantselei raamatupidamisarvestuse ning 2000. aasta ja 2001. aasta 9 kuu raamatupidamisaruande kohta. Auditi käigus toimunud majandustehingute seaduslikkuse kontrolli ülevaade koos tehtud tähelepanekutega on teises peatükis.

Presidendi Kantselei finantsolukorra ning majandustegevuse tulemuste õige ja õiglase kajastamise eest auditeeritaval perioodil vastutas Presidendi Kantselei direktor Urmas Reinsalu. Raamatupidamisosakonda juhib ja raamatupidamise eest vastutava isikuna töötab Mai Piirmets. Auditi käigus intervjueerisime järgmisi Presidendi Kantselei töötajaid: raamatupidamisosakonna juhataja Mai Piirmets, raamatupidaja Irina Kaska, nooremraamatupidaja Irina Orehhova, kantselei direktor Urmas Reinsalu, haldusdirektor Andres Suurkuusk, personalijuht Katrin Lumberg ja vanemkonsultant Vaike Siirus.

Auditit juhtis finantsauditi osakonna auditijuht Alo Lääne. Töögrupis osalesid auditispetsialistid Lembi Kull ja Kristel Niit.

I RAAMATUPIDAMISARVESTUS

1.1. Presidendi Kantselei raamatupidamise üldine korraldus on heal tasemel. Seosed algdokumentide ja aruannete vahel ning üksikute raamatupidamisprogrammide ja -registrite vahel on jälgitavad. Raamatupidamises kasutatavad protseduurid annavad piisavat analüütilist infot valdkondade kohta, mida auditeerisime.

1.2. Läbiviidud auditi tulemusena oleme arvamusel, et järgnevad Presidendi Kantselei raamatupidamisaruanded on koostatud olulises osas kooskõlas Eesti Vabariigi rahandusministri 30.11.2000 määrusega nr 100 "2000. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine" ning kajastavad õigesti ja õiglaselt Presidendi Kantselei finantsseisundit ja majandustegevuse tulemit:

- 2000. a raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab 2000. aasta tulemiks 7 260 408 krooni ja bilansimahuks 31.12.2000. a seisuga 27 449 492 krooni;
- 2001. aasta 9 kuu aruanne, mis näitab perioodi tulemiks 4 269 779 krooni ja bilansimahuks 30.09.2001. a seisuga 31 610 073 krooni.

Raamatupidamisarvestuse korraldus

Raamatupidamisarvestuse korralduse kohta tegime 2000. aasta ja 2001. aasta 9 kuu raamatupidamisaruande auditi käigus järgmised tähelepanekud:

1.3. Raamatupidamise sise-eeskirjades on reguleerimata immateriaalsete põhivarade arvelevõtmise kord: on selgitamata, mis tingimustel ja mida peaks immateriaalse põhivarana arvele võtma. Näiteks leidsime, et 2000. aasta jooksul on kuluks kantud ja bilansis immateriaalse põhivarana arvele võtmata jäetud tarkvara litsentse summas 140 592 krooni:

• AS Helmes (arve nr. 16305)	57 295.-
• AS Helmes (arve nr. 16382)	21 937.-
• AS Helmes (arve nr. 16399)	34 220.-
• AS Sysdec (arve nr. 3, raamatupidamistarkvara SAF)	27 140.-

Vastavalt 2000. a aastaaruande koostamise, esitamise ja kinnitamise juhendile[1] kajastatakse ostetud patentide, litsentside, kontsessioonide, kaubamärkide, rendiõiguse jne jääkväärtus bilansis kirjel 10.3. Lisaks nõuab hea raamatupidamistava[2] nende ostetud kontsessioonide, frantsiiside, patentide, litsentside ja kaubamärkide, mida kasutatakse majandustegevuses pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta, kapitaliseerimist ja kajastamist bilansis.

1.4. Kontrolli käigus selgus, et kohtumiste ja vastuvõttude toitlustamiskuludest ei ole eraldatud Presidendi Kantselei oma töötajate poolt tarbitud osa ning neilt summadelt ei ole arvestatud erisoodustuse makse. 2000. aastal oli toitlustamise ja toitlustamise teenindamisega seotud kulusid kokku 394 804 krooni ja 2001. aasta 9 esimese kuu jooksul 444 835 krooni.

[1] Rahandusministri 30. novembri 2000. a määrus nr 100 § 22 lg 3
[2] Raamatupidamise seadus § 33 lg 1 ja § 27 lg 1

II MAJANDUSTEHINGUTE ÕIGUSPÄRASUS

Finantsauditi käigus kontrollisime väljavõtteliselt Presidendi Kantselei majandustehingute vastavust olulisematele seadustele ja õigusaktidele, mille nimekiri on esitatud käesoleva akti lisas. Üldhinnangut andmata toome välja olulisemad tähelepanekud vastuolude kohta seaduslikkuse ja reeglipärasuse järgimisel.

Riigihangete seadus

2.1. Riigikassa andmete põhjal kontrollisime tarnijatele tehtud väljamakseid, mis ületasid riigihanke seaduses toodud piirmäärasid[3]. Leidsime, et riigihanget teostamata on 2001. aasta 9 esimese kuu jooksul soetatud kaupu või ostetud teenuseid järgmistelt tarnijatelt:

• OÜ Antennitööd	antennitööd	107 474.-
• OÜ Ars Vasetööd	märgid "Murtud rukkilill"	170 554.-
• OÜ Kadrioru Park	aia hooldustööd	247 807.-
• AS Shell Eesti	autokütus	262 099.-
	Kokku	**787 934.-**

2001. aasta 9 kuu väljamaksetest (välja arvatud palgakulud ja ülekanded teistele sektoritele) moodustas see ligikaudu 5,3 %.

Oleme arvamusel, et nimetatud hangete puhul oleks enne kauba või teenuse ostmist tulnud korraldada riigihankekonkurss või taotleda Riigihangete Ametilt luba ühe pakkujaga riigihanke läbiviimiseks.

Alo Lääne
Auditijuht
Finantsauditi osakond

Akti ühe eksemplari vastu võtnud 01. novembr 2001. a.

Oma seisukohad ja märkused esitame Riigikontrollile hiljemalt 5. novembr 2001. a.

Tarmo Mänd
Presidendi Kantselei direktor

Mai Piirmets
Raamatupidamisosakonna juhataja

[3] Riigihangete seadus § 2 lg 7

LISA

Nimekiri seadustest ja muudest õigusaktidest, millele vastavust finantsauditiga kontrolliti

1. Raamatupidamine:
   - raamatupidamise seadus;
   - eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskirjad;
   - rahandusministri 30.11.2000. a määrus nr 100 "2000. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine".

2. Riigieelarve:
   - riigieelarve seadus;
   - seadus "2000. aasta riigieelarve";
   - seadus "2001. aasta riigieelarve";
   - rahandusministri 31.01.2000. a määrus nr 12 "Majandustegevusest laekuvate tulude riigieelarvesse kandmine ja kasutamine".

3. Riigivara:
   - riigivaraseadus;
   - riigivara võõrandamise kord;
   - riigivara kõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise kord.

4. Riigihanked:
   - riigihangete seadus.

5. Maksuseadused:
   - tulumaksuseadus;
   - sotsiaalmaksuseadus.

6. Personal:
   - avaliku teenistuse seadus;
   - riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seadus;
   - Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seadus;
   - Vabariigi Presidendi ametihüvede seadus;
   - isikliku sõiduauto teenistus-, töö- ja ametilähetusteks kasutamise kulude hüvitise maksmise tingimused ja hüvitise piirmäär;
   - teenistuslähetuse kulude hüvitamise tingimused, ulatus ja kord.

VABARIIGI PRESIDENDI KANTSELEI

Kaie Karniol
Peakontrolör
Riigikontroll

01.november 2001 10-10/E-1887
29.oktoober 2001 nr 11-13/3295

Auditist

Oleme tutvunud Teie poolt saadetud auditi aruandega.

Kontrollaktis toodud tähelepanekute kohta teatame järgmist:

1. Vastuvõtukulude maksustamine(p.1.4)
Kohtumistest ja vastuvõttudest võtab alati osa Vabariigi President ja üks kuni kolm kantselei töötajat. Korraldame edaspidi informatsiooni vahetamise protokolliosakonnaga selliselt, et saaksime nimetatud kulud õigesti maksustada. Esinduskulud kasvavad selle tagajärjel ca 45 t.krooni.

2. Riigihanked(p 2.1)
Riigihangete seaduse kohaselt ei ole riigihange teenuse ostmine riigiasutuselt, linna- ja vallavalitsuselt või kohaliku omavalitsuse asutuselt.
OÜ Kadrioru Park kuulub 100% Tallinna linnale ja on loodud Kadrioru pargi hooldamiseks. Sel põhjusel, et Presidendi Kantselei kinnistu on üks osa Kadrioru pargist, tellime aia korrastustööd nimetud osaühingult.

Leping OÜ Ars Vasetööd represseeritutele mõeldud märgi "Murtud rukkilill" valmistamise kohta sõlmiti 2001.aasta märtsikuus, mil kehtis Riigihanke seaduses asja ostmise või teenuse tellimise piirmäär 200 000 krooni.

3. Immateriaalne vara (p 1.3)
Immateriaalse vara arvelevõtmisel oleme lähtunud Eesti Raamatupidamise Toimkonna juhendist ERS6 ja rahvusvahelisest raamatupidamisstandardist IAS 38.

Rahvusvahelise standardi kohaselt on immateriaalne vara identifitseeritav, ilma füüsilise substantsita mitterahaline vara, mida kasutatakse tootmises, teenuste osutamisel, väljarentimiseks või administratiivsetel eesmärkidel.

Esmatähtsad tunnused on siinjuures identifitseeritavus, ettevõttepoolne kontroll ja tulevane kasu:

Telefon 631 6202 Faks 631 6250 Elektronpost: sekretar@vpk.ee Koduleheküig: www.president.ee
Weizenbergi 39, 15050 TALLINN

05.11.2001 3349/11-13/3295

- Identifitseeritavuse tüüpilisemaks kriteeriumiks on vara eraldatavus s.t. vara saab müüa, vahetada ja rentida, ilma et kaoks muudest varadest saadav kasu
- Kontroll saavutatakse litsentsilepingu vormis
- Majanduslikku kasu tuleks riigieelarvest finantseeritava asutuse puhul käsitleda kulude kokkuhoiuna

Auditeerimisaktis toodud arvete alusel on kantseleile ostetud 36 tarkvara kasutusõiguse litsentsi. Litsentsid on ostetud vanade s.t. juba kasutuses olnud litsentside uuendamiseks.

Neid litsentse ei saa me müüa, vahetada ja rentida ning samuti ei ole võimalik mõõta usaldusväärselt nende kasutamisest tekkivat kulude kokkuhoidu.

Arvestades ülaltoodut, ei käsitle me nimetatud tarkvara soetusel kulukskandmist meiepoolse puudusena.

Koostöö Teie töötajatega oli konstruktiivne ja meeldiv.

Täname asjatundlikult läbiviidud auditi eest.

Lugupidamisega

Tarmo Mänd
Direktor